

**Непоступливість Росії щодо проекту «Південний потік» змушує український уряд шукати підтримку у Європейському Союзі. Як нещодавно заявив єврокомісар Г. Еттінгер, Європа не проти допомогти в геополітичних іграх, але умовою своєї участі зберігає наразі недосяжне для України завдання – реформувати ринок енергетики відповідно до європейських стандартів. Як показав перший рік членства України в Енергетичному співтоваристві, з виконанням такого «домашнього завдання» поки що є проблеми.**

<...> Збереження транзитної ролі України є стратегічним питанням. Поєднувати функції постачальника і споживача означає утримувати ключову роль у регіоні, впливати на енергетичну політику в ньому. Однак щоб зберегти свій транзитний статус, треба шукати можливості, а не консервувати ситуацію, спрямовуючи всі сили на боротьбу з будь-якою альтернативою. «Південний потік» треба і варто блокувати. Разом з тим чи не на часі вже розпочати переговори про доступ України до транзиту каспійського газу російськими трубопроводами, що було закріплено Угодою про зону вільної торгівлі в рамках СНД? І чи не буде це шансом для Європейського Союзу отримати доступ до каспійського газу через українську ГТС?

Зосередившись на боротьбі з «Південним потоком», уряд намагається прив'язати до неї інші ініціативи, які у своєму оригінальному вигляді могли б бути корисними для енергетичного сектору, але штучний контекст спричинив зайві непорозуміння і конфлікти. Одна з таких ініціатив – членство України в Енергетичному співтоваристві. Рік, який мав пройти під знаком реформи енергетичного ринку, було витрачено на з'ясування стосунків, викликане відмінністю в очікуваннях двох сторін.

<...> Утім, клубок проблем, що накопичилися навколо участі України в Енергетичному співтоваристві, цілком реально розплутати. Було б тільки бажання адекватно визначити пріоритети і працювати на реалізацію національного інтересу. Проаналізувавши результати першого року членства в співтоваристві, експерти «Діксі Груп» запропонували кілька ідей, які допомогли б поновити якісну співпрацю між обома сторонами.

По-перше, «Південний потік» – це важливо, але цей проект має перебувати в центрі російської політики, а не української. В Україні, мабуть, ні в кого не залишилось ілюзій, що росіяни не відмовляться від цього проекту. Самотужки блокувати будівництво нереально, а разом з Євросоюзом – можливо, але для ЄС це не пріоритет. Докладати зусилля для боротьби з проектом – нераціонально. Натомість найкращий спосіб переконати європейців у необхідності спільних дій задля збереження

пріоритетності української ГТС у поставках російського газу – це виконати ті зобов'язання, які Україна брала на себе під час приєднання до Енергоспівтовариства.

По-друге, між Україною та Енергетичним співтовариством мають розвиватися дві ключові теми співпраці: безпека поставок і реформа ринку. Безпека поставок означає, що європейська сторона допомагає Україні в модернізації газопроводу, але і для України так само важливо виконувати зобов'язання щодо реформи в енергетичному секторі. Утім, анонсованих у Брюссельській декларації коштів Україна не отримала, але й уряд не реформував енергетики відповідно до вимог. Тішить те, що на початку 2012 р., обмінявшись невдоволеними заявами, сторони все-таки перейшли до конструктиву. ЄК підтвердила свій інтерес до членства в тристоронньому консорціумі (що мало б означати і прискорення фінансування модернізації ГТС), однак Україна і Росія поки що не запрошують її до переговорів.

По-третє, жодні внутрішньополітичні теми не повинні припиняти комунікацію між Україною та ЄС. Щоб розуміти одне одного, треба щонайменше спілкуватися. Тому припинення взаємовідносин з європейською стороною, яке, схоже, Міненерговугільпром часто вважає нормою, є насправді першим кроком для взаємного нерозуміння і зриву виконання зобов'язань.

По-четверте, публічність – це можливість зробити процес імплементації європейського законодавства більш якісним і контрольованим. Залучення третіх сторін – експертів та аналітичних центрів – до підготовки документів та їх публічного обговорення прискорить процес проходження та ухвалення необхідних законів. Більша відкритість дасть можливість уряду краще контролювати процес виконання зобов'язань. Адже тоді відстежувати якість і швидкість прийняття документів зможуть усі охочі, відповідно реагуючи в публічному просторі (*Павленко О. Рік членства України в Енергетичному співтоваристві: труднощі перекладу // Дзеркало тижня. Україна ([http://dt.ua/ECONOMICS/rik\\_chlenstva\\_ukrayini\\_v\\_energetichnomu\\_spivtovaristvi\\_trudnoschi\\_perekladu\\_\\_-96780.html](http://dt.ua/ECONOMICS/rik_chlenstva_ukrayini_v_energetichnomu_spivtovaristvi_trudnoschi_perekladu__-96780.html)). – 2012 . – 3–10.02).*